

Eltemették Sándor jugoszláv királyt

Ötszázezren vettek részt a belgrádi gyászszerteretáson — Allamfők és európai vezető politikusok a temetésen — Tizenhét óriási autó 15.000 koszorúval — A koporsót vivő vonat nyolevankilométeres utja a gyászolók sorfala között

Temetés a topolai Szent György-templomban Károly király koszorúja a ravatalon

Nemcsak egy nép, hanem egész Európa mélyszégyen gyászának közepette kísérték utolsó útjára I. Sándort, a tragikus véget ért jugoszláv királyt. Allamfők és királyi hercegek, miniszterelnökök, miniszterek hosszú sora jelent meg a temetésen, hogy megadja a végtisztességet az elhunyt királynak.

Szerdán este fél tíz órakor lezárták a régi királyi kastély kapuit és a sokezer főnyi tömeg, amely a kastély előtt várakozott, már nem tekinthette meg a ravatalt. Röviddel éjfél előtt lebontották a ravatalt és a katedrálisba szállították át a király holttestét. Az autót, amely a koporsót vitte, csak a régens-tanács és a kormány tagjai kísérték. A katedrálisban orthodox szokás szerint márványlapra helyezték el a koporsót, amely mellett egész éjszaka püspökök virrasztottak.

Károly király a román küldöttség kíséretében koszorút helyezett a koporsóra. A koszorú violákból állott, hasonló színű szalaggal, amelyre rányomtatották a román királyi címert. Miklós herceg és Franasovici Richard közlekedésügyi miniszter a kormány nevében, Anghelescu Paul hadügyminiszter a hadsereg, Titulescu külügyminiszter a maga nevében, Presan marsall pedig a Mihai Viteazul-lovagok nevében helyezett koszorút a koporsóra.

Megjelent a koporsó előtt Lebrun fran-

cia köztársasági elnök is, Petain marsall, Pietri tengerészeti miniszter, Moncalle kamarai elnök, továbbá a kamara és a szenátus küldöttsége társaságában. Az elnök és kísérete előtt a katedrálisig a verduni ezred egy különítménye és a tengerészek egy százasa haladt.

Belgrád a mélyszégyen és őszinte gyász bélyegét viselte magán. A jugoszláv főváros nem aludt ezen az éjszakán. Az uccákon, az eső ellenére, nappali forgalom volt és a virrasztó csoportokból fel-fel tört a sírás.

A vidékről és a külföldről közel kétszáz-ezren érkeztek Belgrádba

a temetés alkalmából és ezeknek elszállásolásáról szó sem lehetett. A parkokban, padokon töltötték az éjszakát.

Amikor éjszaka a király holttestét kísérő menet a Szent Mihály katedrálisba vonult, gyertyát-tartó tömeg állott az utvonal két oldalán sorjában. A Szent Mihály katedrális szentély belsejébe templom. I. Sándor király akarta azt a közeljövőben renováltatni és ő akart a királyi palota közelében új templomot építtetni. A gyász-szerteretást a katedrálisban a pravoszláv szerteretás szerint Barnabás patriárcha végezte.

A patriárcha gyászbeszéde megrendítő hatást gyakorolt a jelenlévőkre.

A királyi család tagjai és külföldi államfők képviselői a ravatal körül

A ma délelőtti gyász-szerteretás alkalmából megjelentek a katedrálisban a királyi család tagjai, valamint a külföldi államok képviselői, a jugoszláv kormány és a polgári és katonai méltóságok. Ott állt a katafalk mellett II. PETAR király, MARIOARA özvegy királyné, MÁRIA román anyakirályné, II KÁROLY román király, OLGA hercegnő, ARZEN herceg, PÁL herceg első régens és STANKOVICS, valamint IVO PETROVICS régensek, LEBRUN, a francia köztársaság elnöke, GÖRING porosz miniszterelnök, CYRILL bolgár herceg és a többi külállamok képviselői.

A menet a főuccákon át indult meg a vasútig, ahonnan Sándor király holttestét Mladenovácra, innen pedig a Belgrádtól 80 kilométerre lévő Oplenácra szállították. A házakon gyászlobogókat lengetett a szél, az erkélyeket fekete drapériával vonták be, a lámpák égtek, amelyeket fekete flór borított, a kirakatokban pedig mécsesek közepette ott állott az elhunyt király gyászkeretes fényképe. Az uccák két oldalán álló tömeg, — amint a menet eléje érkezett, — térdre ereszkedett a koporsó előtt. A vidékről érkezettek közül számosan nemzeti ruhát viseltek és sokan gyalog jöttek Belgrádba a közeli Ujvidékről. A Wilson-téren vett búcsút a hadsereg küldöttsége az uralkodótól és

akkor megszólaltak az ágyuk.

A főutvonalakon az ablakokat be kellett csukni és csak a mellékutcák lakásaiba haladt el a gyászzena. Végig a temetési menet utvonalán diszszázadok állottak: jugoszláv matrózok, román vadászok, fehérbe öl-

tözött görögök, a város fölött pedig repülőrajok keringtek. A gyászmenet élén katonai diszszázad és zenekar haladt, majd pedig fa-fúvós zenekar következett és a Karagyorgyevics kitüntetéssel dekorált civilek. Megrázó látvány volt, amint a menetben vezették a király lovát. A koszorúkat tizenhét óriási autó vitte. Hozzávetőleges számítás szerint,

legalább 15 ezer koszorút vittek ezek az autók, közöttük 1500 ezüstöt és aranyat.

De volt a koszorúk között tövisből, sőt búzából font is, amelyeket a parasztság küldött. Különösen két óriási koszorú tűnt ki.

Az egyiket a bolgár király küldte, a másikat Hitler.

Az énekkarok a felvonulás alatt gyászda-
lokot énekeltek és a síró, zokogó tömeg velük énekelte azokat. Felzengett Beethoven gyászindulóját is. Ott voltak a menetben a főpapok is: Barnabás patriárcha, valamint a belgrádi érsek, a protestáns, katolikus és mo-

hamedán egyházak főpapjai, Pellegrinetti pápai nuncius. A főpapok után a feketebe öltözött katonazenekar haladt, amely Chopin gyászindulóját intonálta. Utána hozták a királyi jelvényeket, köztük egy örökzöld keresztet.

Koporsó az ágyutalpon

Ezután következett ágyutalpon a koporsó. Az óriási, beláthatatlan gyászoló tömeg mindenütt sirással és jajszékeléssel fogadta az ágyutalpart, amely Sándor király koporsóját hozta. A koporsó után haladt a gyászoló királyi család: MARIOARA özvegy királyné, II. PETAR király, MÁRIA anyakirályné, II. KÁROLY király, valamint LEBRUN francia köztársasági elnökkel és GYÖRGY angol királyi herceggel az élen, a külföldi államok képviselői. A szerb kormány élén UZONOVICS miniszterelnök és JEFTICS külügyminiszter haladt. Utánuk a képviselők és szenátorok, valamint a volt miniszterelnökök és miniszterek következtek. Őket a tábornoki kar követte, a bánok, az államtanács tagjai, a belgrádi előkelőségek, a Narodna Obrana hazafias egyesület egy zászlós osztaga, a horvát paraszток nemzeti ruhát viseig küldöttsége, hatalmas, virágból készült horvát címerrel, a cserkészek, küldöttségek, a tisztikar, a gárdacsoport, tüzérseg és végül egy lovas diszszázad.

Ut a topolai Szent György-bazilika felé

A belgrádi állomásról különvonat vitte az elköltözött király koporsóját, valamint a család tagjait, ugyszintén a többi előkelőségeket Mladenovácba. Innen kocsin folytatta útját a menet Oplenácba, majd pedig a koporsót Szent Mihály lovára helyezték és úgy vitték fel a topolai hegyen lévő Szent György bazilikába.

Amerre a vonat elhaladt, sorfalat állott a nemzeti viseletbe öltözött lakosság.

Megható módon nyilvánult meg itt a népnek a király iránt érzett szeretete. Nem volt aszszony és nem volt gyermek, aki ne tartott volna kezében egy szál, egy csokor virágot és azt ne dobta volna szeretetének utolsó megnyilvánulásaképpen a néhai királyt hozó vonat elé. A pályatest mentén egyre gyakrabban hangzott fel a kiáltás:

— Megőrizzük Jugoszláviát!..

A tragikus véget ért uralkodó utolsó szavai tudvalevőleg ezek voltak: „Őrizzétek meg Jugoszláviát!”

Mladenovácra a mozdonyokat Sándor király gyászkeretes képei díszítették. A mozdonyok kéményei között pedig táblákat feszítettek ki, amelyeken fekete betűkkel állt a szöveg: „Légy nyugodt! Megőrizzük Jugoszláviát!..”

A Karagyorgyevics-család ősei között

Sándor királyt a Jugoszlávia szívében lévő topolai Szent György templomban helyezték örök nyugalomra. A templom a jugoszláv művészet egyik remekműve és annak építését még I. Péter király idején kezdték meg. Az építés husz esztendeig: 1910-től 1930-ig tartott. A falakat művészi mozaikok díszítik, amelyek Krisztus életének egyes jeleneteit, valamint a Karagyorgyevics-család őseit ábrázolják.

Itt nyugszik I. Péter király és felesége, Zorka királyné, melléjük helyezték örök nyugalomra I. Sándor királyt.

A templom közelében áll az az alig néhány szobás kis ház, amelyet Szerbia uralkodói annyira szerettek és ahol a háboru idején Sándor király

dor király is hosszabb időt töltött. A templom falain a régi háborus zászlók függnek.

Pontosan fél négy előtt öt perccel érkezik meg Sándor király koporsója a hegy lábához. Ekkor megszólalnak a templom harangjai és ugyanekkor megkondulnak egész Jugoszláviában a harangok. A bazilika előtt katonai zenekar gyászindulót játszik és a bejárat előtti térségen papok és katonatisztek várják a koporsót. Elsőnek a főpapok lépnek be a templomba, fakesztyet hoznak, rajta pravoszláv szokás szerint liturgikus ételek, buzakereszt, közepén gyertya, amelynek lángja — a halál jelképpen — most elalszik. Amikor Barnabás patriarcha belép a templomba, a harangok hallgatnak és megszólal az énekkar.

Környékbeli parasztok hozzák váltakozva a koporsót, amelyet nemzetiszínű lobogó fed be. Ők helyezik el a koporsót a katalalkra és megcsokolják a zászlót. A koporsó két oldalán meggyulnak a gyertyák.

A katalalktól jobbra áll Mariora özvegy királyné, a kis Péter király, aki talán nem is tudja még feltogni a gyász jelentőségét és ál-

landóan anyja tekintetét kémleli. Itt áll Mária román anyakirályné, Pál herceg, az első régens. Mellette II. Károly király. Mögöttük Lebrun elnök, György angol királyi herceg, Marina hercegnő, Göring porosz miniszterelnök, Arzen herceg, Olga hercegnő, Ileana királyi hercegnő, György volt görög király és Elena királyné, Cyrill bolgár herceg. A katalalk baloldalán a diplomáciai kar foglal helyet.

Mélyszéges csendben zendül fel a patriarcha imája, majd pedig

ujból felemelik a koporsót és a bazilika baloldalán lévő kriptába viszik.

Ide csak a királyi család, a régenstanács és a kormány tagjai követik. Oszláv gyászénekektől visszhangzanak a bazilika falai, újból megszólalnak a harangok és a kriptában csakhamar megjelenik Jugoszlávia ifjú uralkodója: II. Péter király. Őt követi a mélyszégesen megtört özvegy királyné és a királyi család.

Véget ér a gyásznének is, már csak a harangok szólnak: Jugoszlávia néhai uralkodója, az ország szívében, az ősi Karagyorgye birtokon örök pihenőre tért.

Gyász Európa minden országában az elhunyt Sándor király temetése alkalmából

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a Domnita Balasa-templomban Miron Cristea patriarcha gyászmisét pontifikált az elhunyt Sándor király lelkiüdvéért. A gyászmisén megjelentek a kormány tagjai, élükön a miniszterelnökkel, a diplomáciai kar, a törvényhozás két házának több tagja. A gyászmisén Mihály nagyvajda is megjelent, kíséretében Erzsébet görög exkirálynéval, mind a ketten gyászba voltak öltözve. A nagyvajdát a kormány tagjai fogadták. Ugyanebben az időben az összes városokban és falvakban gyászmisék voltak, ugyszintén a bucaresti-i orosz templomokban is. Az összes iskolákban megemlékeztek a meggyilkolt királyról.

A temetés napja Aradon

Ma délelőtt az összes aradi templomokban gyászistentiszteletet tartottak a meggyilkolt Sándor király lelkiüdvéért. A középületeken

kivül ma már minden házon gyászlobogót lengtetett a szél és délelőtt tíz órától kezdve délután három óráig a gyász miatt az összes üzletek és üzemek zárva tartottak. Az iskolákban emlékünnepnek folytak le és a tanárok előadást tartottak a diákoknak Sándor király életéről és tragikus haláláról.

Sándor király temetésének napja Csehországban a nemzeti gyász napja volt. Délután a Vencel-téren nagyszabású gyászünnepséget tartottak, amelyhez az egész prágai helyőrség kivonult. Este a színházak, mozik nem tartottak előadást és a nyilvános helyiségekben nem volt zene.

Sándor király temetésének napján Bulgáriában is gyászt rendeltek el és a középületekre kitétték a gyászlobogókat. A szófiai Alexander Newskij-templomban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen Boris bolgár király is résztvett.

Londonból jelentik: Az itteni orosz templomban Sándor király temetése alkalmából

A buvár

Irta: H. D. LAYTON.

A „Catalan” a tenger mélyén, az iszapba beágyalva féoldalra dült, de mélyjárású hajók számára még itt is veszélyessé válhatott. A neworleansi híres buvár, Boyne Albert, már hónapok óta tanulmányozta az igazgatósága utasítására a hajótest helyzetét, hogy a hajózás biztonsága érdekében a roncsot felrobbantsa. Munkája végeztével felhuzatta magát a motorcsónakjára, partra szállt és haza indult. A munka idejére a fiatal feleségével egy közeli kis házat béreltek ki. Amint most a parton a ház felé haladt, magas, sovány férfi állt meg előtte és részeg ember módjára támolgyva kérdezte:

— Az előbb láttam, amikor a tengerből felszállt. Valami hajót akarnak itt robbantani?

Boyne gyanakodva nézett a züllött külsejű emberre s így szólt:

— Miért érdekli ez Önt? Talán ért ehhez a mesterséghez?

A kérdésre az idegen szemében megvillant valami rejtett tűz. Mintha a részegség fásult kifejezése is enyhült volna, amikor ezt felelte:

— Bowes Tom vagyok.

— A híres buvár? — kérdezte Boyne gyanakodva.

Az idegen, aki mintha kijózanodott volna, már nem is támolgyott, megerősítette ezt és egy-két szakzerű kérdéssel az állítása igazságáról is meggyőzte Boynet, aki erre melegen megrázta a kezét és meghívta magához.

Igy indult a két híres buvár barátsága. Boyne saját készleteiből teljesen felszerelte híres kollégáját, maga mellé vette társul, a felesége pedig felkesen elhatározta, hogy „megmenti”. El is érte, hogy már másnap Bowes Tom fürdés és borotválkozás után csapjózánul egészen más ember volt.

Most látszott, hogy milyen daliás és rokonszenves férfi a tenger mélyének ez a nagyhirű hőse és szakembere, akit az ivás juttatott a lejtőre. A siker hízelt a szép fiatal asszonynak.

A buvár-munkának öt napig szünetelnie kellett, mert Boynet az igazgatóság újabb, nagy feladat megbeszélésére New-Orleansba rendelte s úgy volt, hogy a következő szerdán érkezik haza. Mivel azonban az út egy részét váratlanul a társaság egyik repülőgépén tette meg, egy nappal előbb érkezett vissza. A motorcsónakján érkezett a házukkal szemben levő kis öbölbe és gyalog indult el hazafelé. Már késő este volt és nem volt holdvilág. Amint a házuk kertjéhez ért, megismerte a felesége hangját. Az asszony szenvedélyesen ezt mondta:

— Tom, ne kísérsen. Nem hagyom el Albertet... mindig jó volt és én is hű maradok hozzá!

A hangok eltávolodtak, Albert csak ennyit hallott.

Amikor két perccel később mejelent a házban, a felesége kissé zavartan fogadta, viszont Tom erőltetett öröme, amellyel Albertet üdvözölte, kevéssé volt meggyőző. Albert nem árulta el, hogy egy véletlenül meghallott mondatból tudomást szerzett, az árulásról és a galád hálátlanságról, hanem amikor másnap Tommal együtt lementek a tenger mélyébe és Tom a hajó tulsó oldalán állt, ahová robbanás esetén a roncsnak dűlnie kell, Albert hirtelen elhatározással felszólt a telefonján, hogy bocsássák le a robbantószereket. Ezeket gyorsan el is helyezte a hajóroncs oldalánál és éppen a villanyteleppel akarta összekapcsolni, amikor Tom hirtelen visszatért, meglátta a robbantás váratlan előkészületeit és megértette, hogy Albert őt akarta elpusztítani. De mielőtt szólhatott volna, a lábuk alatt megindult az iszap. Látták, hogy a hajó felemelkedik. Minden egyebet feledve, amennyire a tenger fenekén buvárkészülékekkel lehet, gyorsan igyekeztek a veszedelmes szomazédságból mene-

Fürdő-szelvény.

Az „Aradi Közlöny” olvasói ezen szelvény felmutatása mellett október 22-től 31-ig a

SIMAY-fürdő

bármely osztályán 50%-os kedvezményt kapnak!

Nők részére a gőzfürdő fenti idő alatt nyitva: minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken délután féláron; azonban kedden délelőtt rendes árcen. 4408

Fürdőnyitás reggel 7 órakor!

Ünnepélyes gyászistentiszteletet tartottak, melyen György királyt a walesi herceg képviselte. Megjelent a rekviemen Sir John Simon angol külügyminiszter, a kormány több tagja, György volt görög király, a társadalmi és politikai élet előkelőségei. A magyar kormányfő Széchenyi László magyar követ képviselte.

Ünnepi gyászmise Budapesten Sándor király lelkiüdvéért

Budapestről jelentik: Sándor király lelkiüdvéért ma délelőtt a Döbrentei-téri gör. keleti szerb templomban ünnepi gyászmisét tartottak. A templom előtt egy honvédségi diszszázad állott fel, amelynek tisztjei fekete karszalagot viseltek. Az államrendőrség és a lovasrendőrség egy-egy szakasza szintén diszruhában vonult ki és a tér két oldalán helyezkedett el. A bejáratot fekete lepellel vonták be és a templom kapui előtt hatalmas kandelláberben gyertyák égtek. A templom bejáratánál Vukcsevics jugoszláv követ fogadta az érkező előkelőségeket, akiknek sorában ott voltak Albrecht főherceg, Gömbös miniszterelnök, Fabinyi, Kálmay és Keresztes-Fischer miniszterek, Hórvy András meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese, Kárpáthy Kamilló tábornok, a honvédség főparancsnoka, Röder Vilmos tábornok, a vezérkar főnöke, a budapesti diplomáciai kar teljes számban és igen sokan a Budapesti élő jugoszláv állampolgárok közül. Valamivel 11 óra után jelezték a kürtösök Horthy Miklós kormányzó érkezését, aki elhaladt a diszszázad előtt és bement a templomba, amelynek bejáratánál testőrök álltak sorfalat, Jekelfalusi Piller György testőrszázados vezetésével. A rekviemet Zubkovic István dr. görög keleti szerb püspök mondotta

külni. Hirtelen a felettük magasan tornyosuló hajótest feléjük kezdett zuhanni. Ebben a másodpercben Albert érezte, hogy Tom erős lökéssel előre taszítja... A következő percben a hajótest pereme Alberttől alig méternyi távolságra érte el a tenger fenekét... Tom eltűnt... Ha, ahelyett, hogy Albertet taszítja ki a hatál torkából, maga tett volna még két lépést, megmenekült volna és most Albert fekédnék az iszapsírban örökre eltemetve.

A „Catalan” felrobbantása elmaradt, mert újabb iszapcsuszamlás következtében többszáz méterrel mélyebbre süllyedt és így már nem veszélyeztette a hajózást.

Csendes éjszakán lassan mentek végig a tenger partján Boyne Albert és felesége. Eddig egy szó sem esett köztük Tom tragédiájáról, amely a vizsgálat szerint „véletlen baleset” volt, mint annyi a buvárok életében. Velük szemben ezüst fényben csillogott a tenger sima tükre Tom hullámsírja felett.

— Klárám... igazán szeretted ezt az embert?

— kérdezte Albert hirtelen, minden átmenet nélkül.

Az asszony szép, tiszta kék szemét a férfira szegezte és nyugodt hangon felelte:

— Csak nagyon sajnáltam... meg akartam menteni a végső zülléstől... kivüléd mást sohasem szerettem...

— Én is sajnáltam és a mentőakciómba majdnem belepusztultunk mind a hárman... — mondta Albert elgondolkodva.

Percekig egyikük sem szólt. Azután Albert elmondott mindent, őszintén, nem hallatva el a gyilkos kísérletet és Tom önfeláldozó lovagiasságát.

— Szegény Tom, — mondta végül — ha nem áldozza fel magát értem, ma én fekédnék ott az iszapsírban.

Az asszony elgondolkodva felelte:

— Szegény ember... nem is sejtette, hogy mi mindent mentett meg azzal, hogy ő maga nem akart menekülni...

A francia hadügyminiszter és a porosz miniszterelnök kezefogtak a temetésén

A temetés legérdekesebb jelenete az volt, amely a toplenováci királyi temetkezési templom előtt játszódott le. Mialatt az előkelőségek a koporsó megérkezésére vártak, a francia küldöttség soraiból egyszerre kilépett *Pétain* tábornagy, a francia hadügyminiszter és *Göring* porosz miniszterelnökhöz csatlakozott, aki repülőgépből egyenruhájában a német előkelőségek soraiban szintén ott várakozott a templom közelében.

Pétain tábornagy kezét fogott a porosz miniszterelnökkel

és hosszasan elbeszélgetett vele. A beszélgetés közöttük láthatólag nagyon szívélyes volt.

Szerdán délután *Göring* néhány órával megérkezése után magához kérette a jugoszláv sajtó képviselőit, akik előtt terjedelmes nyilatkozatot tett. Mindenekelőtt lelkes szavakkal dicsőítette Sándor királyt és hangsúlyozta, hogy Németország szoros kapcsolatokra törekszik Jugoszláviával.

— Hitler vezérkancellár — mondotta *Göring* — több ízben hangsúlyozta előttem, hogy mitsem óhajt jobban, mint a német—jugoszláv kapcsolatok kimélyítését.

Göring ezután bőven fejtegette, hogy mennyire becsüli a hősi jugoszláv nemzetet. A marseillei merénylettel kapcsolatban *Göring* hangsúlyozta, hogy már az eddigi kihallgatások is azt mutatták, hogy a merénylők közül egy sem tartózkodott Németország területén. Ennek ellenére, a német hatóságok erőlyes nyomozást vezetnek be és ő maga, mint a német rendőrség legfőbb vezetője, mindent megtesz az igazság kiderítése érdekében.

— Németország — mondotta *Göring*, — nem engedi meg, hogy Németország területén jugoszláv emigránsok gyülekezzenek.

Nyilatkozata végén *Göring* így kiáltott fel:

— Németország azt kívánja, hogy Jugoszlávia erősödjön, mert ezt kívánja Jugoszlávia és Európa érdeke!

Göring: Németország nem bajkeverő

Londonból jelentik: *Göring* porosz miniszterelnök a Daily Mail itteni tudósítójának hosszasan nyilatkozott. Kijelentette, hogy nem tart attól, hogy Sándor király meggyilkolása háborúhoz fog vezetni. Bizik az európai államférfiak józanságában, hogy elhárítják ezt a szerencsétlenséget. A továbbiakban azt mondotta, hogy Németország léghaderőt követel a maga számára. Tudjuk, hogy Anglia nem támad meg bennünket — mondotta — de más irányból fenyegető támadástól tartunk. Bármikor kész vagyok Angliával kölcsönös légi egyezményt kötni, feltéve, hogy az egyezmény bizonyos minimális léghaderő-gépet engedélyez Németország számára.

Hajlandók vagyunk lemondani a támadó fegyverekről, ha a többi hatalom is leszálítja támadó erejét.

Végül a következő szavakkal fejezte be a porosz miniszterelnök nyilatkozatát:

— Az angol lapok folytonosan képzelt német fenyegetésekkel vannak tele. Biztosíthatom ezzel szemben önöket, hogy Németország nem Európa bajkeverője.

Titulescu nyilatkozik a merénylet várható következményeiről

Belgrádból jelentik: A Le Journal munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott *Titulescu* román külügyminiszterrel a marseillei merénylet várható következményeiről. *Titulescu* többek között a következőket mondotta:

— A marseillei aljas merénylet politikai következményei tőlünk függenek. Ha mi továbbra is hinni fogunk békeküldetésünkben és folytatni fogjuk ezirányú fáradozásainkat, úgy — mint ahogy azt a marseillei gyilkosság két nagylelkű áldozata tette, — úgy semmi sem fog megváltozni országaink politikájában.

Ha azonban elveszítjük hitünket és bátorságunkat, ha visszariadunk azoktól a nehézségektől, amelyek most várnak reánk, akkor — bármilyen nagy is a mi két marseillei halottnak, — nem biztosítottuk győzelmünket.

Franciaországnak és szövetségeseinek küldetésébe vetett hitem megingathatatlan.

Ha mindannyiunkban oly nagy mértékben van meg az a hit, mint bennem, úgy mi sem állhat utjában annak, hogy megkezdett nagy békemunkánkat tovább folytassuk.

Belgrádból jelentik: Károly király ma együttes kihallgatáson fogadta *Titulescut*, *Tevfik Rüşdy* beyt és *Maxim* görög külügyminisztert. A kihallgatás után *Titulescu* magán kihallgatáson fogadta *Lebrun* köztársasági elnök, akinél több mint másfél órát időzött. A látogatást élénken kommentálják. Az *Adeverul* ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a látogatás szoros összefüggésben van egy előkészületben levő diplomáciai akcióval.

Ma este kilenc órakor *Tatarescu* miniszterelnök beszédet tartott a rádióban és ebben a tragikus körülmények között elhunyt

Lecsendesedtek a Magyarország elleni vádaskodások

Az Exchange Telegraph párisi munkatársa jelenti, hogy *Laval* és *Dinu Cezianu* azokról a diplomáciai lépésekről tárgyaltak, melyek a marseillei merényletből következéneek. Az angol távirati iroda munkatársának értesülése szerint, *Laval* *Sir John Simon* álláspontjára helyezkedett, akinek az a véleménye, hogy egyáltalán nem volna célszerű a marseillei merénylet ügyében összehívni a Népszövetséget.

Laval kijelentette, hogy Jugoszláviát óvatosságra kell inteni.

Az angol tudósító összegezve a történeteket, megállapítja, hogy sikerült elkerülni a helyzet súlyosbodását.

A *Le Temps* elítéli a Magyarországellenes hadjáratot és ismételt helyet ad a magyar tiltakozásoknak. A lap rámutat arra, hogy a marseille-i gyilkossággal kapcsolatban letartóztatottak vallomását fenntartással kell fogadni, mert a vallomásokat, amelyeket kínzásokkal csikartak ki a letartóztatottakból, csak a jugoszláv hatóságok érték meg. *Az utlevelek is hamisak lehettek és Budapesten utálnak arra* — írja a *Le Temps* — *hogy Doumer* elnök gyilkosa, az orosz *Gorgulov* is cseh utlevél birtokában volt.

Az *Action Française* igyekszik elégtételt adni Magyarországnak legutóbbi támadó cikke miatt. Bár bebizonyosodott — írja a lap —

A jugoszláv-magyar határon megerősítették az őrségeket

A Daily Telegraph belgrádi távirat alapján közli, hogy a magyar—jugoszláv határon megerősítették az őrségeket és minden lehető elkövettek, hogy a két ország között előidézett feszültségnek határcidens alakjában való kirobbanását megakadályozzák. Belgrád azt hangoztatja, hogy eddig semmiféle incidens nem történt.

A királygyilkosság ügyében indított nyomozás során ma délelőtt új név bukkant fel, *Pavelics* alhadnagy személyében. Kiderült, hogy ez a 28 éves volt üveg munkás szintén veszedelmes terrorista. Az európai államok rendőrségei *Mio Bzik* néven ismerik. Állítólag ő volt az, aki Magyarországon utlevelet adott át *Malinak*, *Benesnek* és *Novaknak*, akik ezekkel lépték át a francia határt.

Londonból jelentik: A „Daily Mail” Belgrádba küldött tudósítója beszélgetést folytatott több politikussal, akiket aziránt kérdezett meg, hogy ki bérelte fel a gyilkosokat. Egyértelműen azt választották, hogy a „Fehér kéz” nevű katonai terror-szervezet bérelte fel a merénylőket, mert meg-

Sándor király életét, munkáját, jelentőségét ismertette. Rávilágított a miniszterelnök arra, hogy Románia Sándor királyban nagy barátságát veszítette el, egyben pedig utalt az elszakíthatatlan román—jugoszláv kapcsolatokra is.

Az angol lapok véleménye szerint Jugoszlávia igazi vezetője *Pál herceg* lesz. A régens tanács másik két tagja mindössze a királyi vagyont kezelésével fog foglalkozni.

A kormányzás politikai része *Pál herceg* kezében összpontosul.

A jövőre nézve jellemzőnek találják az angol lapok, hogy akkor, amikor *Uzunovics* miniszterelnök a blédi kastélyban megtalált királyi végrendeletet meg akarta változtatni, *Pál herceg* ez ellen a legerélyesebben tiltakozott.

Uzunovics miniszterelnök bizonyos változtatásokat akart eszközölni Sándor király végrendeletének egyes mondatain.

Pál herceg kijelentette, hogy vagy lemond *Uzunovics*, vagy változatlanul hozzák nyilvánosságra Sándor király végrendeletét. *Uzunovics* az utóbbi megoldást választotta, azonban az ellentét közte és *Pál herceg* között nyilvánvaló. *Pál herceg* helyzete igen nehéz lesz, mert *Uzunovics*on kívül szemben találja magát azzal a katonai kamarillával, mely ugyszólván teljesen kezében tartotta a tragikus végű Sándor királyt.

hogy Magyarország eltűrte a horvát emigránsokat.

távolról sem bizonyosodott be, hogy bármi köze lenne a gyilkossághoz.

A lengyel lapok részletesen ismertetik a magyar lapok cikkeit a gyilkosságról, valamint a magyar tiltakozó cikkeket. Az egyébként csehbarát *Kurjer Varsavski* is élesen elítéli a párisi *Echo de Paris* támadásait.

Párisból jelentik: A mai lapokból általában megállapítható, hogy a hangulat megfordult. Tegnap még több lapban folytatták a hadjáratot, de mára megváltozott a sajtó hangja.

Valószínű, hogy a francia kormány lépett közbe és intette óvatosságra a lapokat.

A Paris Soir követeli, hogy az igazságot keressék meg és ne uszítsanak. Az Intransigent pedig azt kívánja, hogy szálljanak szembe azokkal, akik a mai időkben olajat öntenek a tüzre.

Az angol lapok jórésze megállapítja, hogy a marseillei merénylet által felkeltett szenvedélyek felett a józan megfontolás kerelkedik felül. A Times párisi levelezőjének jelentése szerint, a jugoszláv kormány hivatalos nyilatkozatban megcáfolta a diplomáciai lépésekről elterjedt híreket. Ez a nyilatkozat jelentékenyen hozzájárult a francia sajtó izgalmanak lecsillapodásához.

tudták, hogy a király ki akar egyezni Olaszországgal és vissza akarja állítani az alkotmányt. A tudósító szerint így vélekednek Belgrádban.

Torinóban a francia rendőrség megkeresésére letartóztatták dr. *Pavelics* Antet és *Kvaternik* Eugént, ismert horvát felkelő vezéreket. Kihallgatásuk alkalmával mindketten tagadták, hogy valami közük van a királygyilkossághoz. Ennek ellenére úgy dr. *Pavelics*ot, mint társát fogvatartják.

CORSO! Ma nagy premier!

5, negyed 8, negyed 10 órakor!
Minden idők legnagyobb látványossága a

CARIOCA! Rioi lányok!

Az új tánc korszak a **CARIOCA!**
Csodásan szép zene, ritmus, tánc, revü elejéől végig a **CARIOCA!**
Napokig nem kaptak jegyet sehol, ahol játszották a **CARIOCA-t!**

Jegyelövétel szombat, vasárnapra is!

UJRA LÁTNI..?

Irtta: Szántó György

Nincs még egy éve, hogy az Ulysses világhírű szerzője, James Joyce váratlanul felkiáltott egy londoni színház páholyában:

— Látok!

Felesége és barátai megrendülve tekintettek reá a páholy mélyébe. A kiáltás olyan ember ajkán fakadt, aki husz esztendeje nem látta isten napját és a színház csillárjainak fényét. Ezért körülbelül úgy hatott, mint a rozszant spanyol gálya árbóckosarából a matróz kiáltása:

— Föld!

Én legalább így hallottam akkor messziről. És aztán elgondolkoztam. Vajjon az Ulysses írója felfedezett-e egy új világrészt, amikor recehártája ismét közvetítette agyával és idegrendszerével a színházi fényeket husz esztendei sötétség tengerének reménytelen kalandjai után?

Ismertem egy másik vak író is, Gergely Sándort, akinek „Achrem fickó” című regénye igen a szívemhez nőtt. Gergely Sándor háborus-vak volt, csakugy, mint jómagam. Egy pozsonyi szemorvos háromszor adta vissza szemvilágát valami furcsa műtéttel és kezeléssel, amelyet egyedül csak ő értett. Amikor Gergelyvel legutoljára elbeszélgettem, éppen látott és a közelgő sötétségtől rettegett. Nem mutatta. Nyugodtan beszélt el bajának részleteit az Andrassy-uti Fészek-kávéház márványasztalánál és végül csak annyit mondott, hogy az én gyógyíthatatlan vakságom szerencsésebb, mint az ő örökös tutajozása a fény és a feketeség között. Éreztem, nem vigasztalásképpen mondja.

Most hírül hozzák a lapok, hogy a San Michele írója, Axel Munthe nyerte vissza műtét segítségével szemvilágát. Eppen a napokban fejeztem be könyvének olvasását és revízió alá vettem, hogyan írta volna meg ezt a könyvét a műtét után, ha egyáltalában megírta volna.

Hallottam egy Oscar Baum nevű, Prágában élő vak íróról is, aki egy nagy német kiadó regény pályázatának első díját vitte el hetven pályamű elől. A Prager Presse irodalmi szerkesztője küldte be nekem egyik novelláját, azzal a kéréssel, írnam meg a lap részére annak pandánját. A pandánokat amugy sem kedvelem. Baum novellájának tárgya volt: „Dohányzás a sötétben”. Nekem a szerkesztő kérésére meg kellett volna írnom: „Szerelem a sötétben” című novellát. Persze, nem írtam meg. Ha megírtam volna, a jó Prager Presse ugyis borzadva dobta volna papirkosárba, de Baum novellája olyan semmitmondó volt, hogy ez már magában véve is elvette a kedvemet minden sötétben való szeretkezéstől.

Tizenhárom éve, hogy átestem Európa minden híres szemorvosának sorozatos szemműtétein. Amikor meggyőződtem róla, hogy nem tudják át-hidalni azt az egy milliméternyi űrt, amely recehártámat elválasztja szemgolyómtól, tudtára értem annak, hogy valaki kitelepített a fény műterméből és nekem fekete falak közé kell beköltözködnöm. Berendezkedtem ebben az új lakásban. Persze, nem ment ilyen egyszerűen, de azóta ért egy százszor nagyobb fájdalom is és már régen megszoktam, hogy hidegen és tárgyilagosan gondolkozzam a vakságról, ha ugyan, eszembe jut. Ez sohasem történik, csak ha kollégáimról hallok, akik írásban is, vakságban is kollégáim. Axel Munthéról szóló hiradás néhány percre meggondolkoztatott erről ismét. És feltettem magamban a kérdést: mi lenne, ha James Joyce, Gergely Sándor és Axel Munthe után én is visszatévednék a fény világába?

Ugy hiszem, tudok a mával lépést tartani és sokan csodálkozva emlegetik tájékozottságomat. Mégis, tizenhárom éves feketeség után sokban volnék Rip van Winkle és ez tudom, fájna. Elsősorban a tüdőre tekintenek, mint Rip a kut vizébe. Ugyanugy megijednek egy ismeretlen portréjától, mint ahogy ő. Látnék egy kreolarcu, feketehaju, sovány fiatalember helyén egy, a korlátolt mozgástól betegesen elhízott, puffadtarcu, deresedőhaju idegen egyént, akiben nehezen ismernék régi önmagamra. Látnám az enyéimet ugyanilyen változatban. Látnám barátaimat elpetyhüdtén, elhasználtan és ijedten kérdezném: mit csináltál magaddal? Találkoznék a Köruton hervadt nőekkel, akik megállítanak és én ijedten hallanám a „Szervusz Gyurka!” csatkiáltást, amellyel sudárnövésű fia-

tal-lány-korukban üdvözöltek. Szoktam most is halani és ilyenkor örülök, hogy nem látom őket. Csodálkozom, hogy ők még rám ismernek, amikor már én sem ismernék magamra, a Dunakorzó és Váciucca híres dandyjére. De ezek mind külsőségek. Ami belül történt, azt kötetekben lehetne csak megírni.

Nagyjában meg is írtam. Tizenhárom regényben. Egy-egy lelki évgyűrű mindannyi, akár Kleopátrán, akár Mata Harin át. És magammal szemben keresztülvitt százperentes őszinteséggel mondom: nem irigylem a meggyógyult recehártáért sem Joycot, sem Gergelyt, sem Munthet. Ha tudnék irigyelni valakit, az csak az a tizennyolcéves, karcu, fekete fiú volna, akire rákiáltottak az Andrassy uton a tizennyolcéves próbakisasszonyok, varrólányok, táncosnők és nevelőnők.

— „Szervusz Gyurka!”

Ez az „Elvesztett Paradicsom”, amelyet oly szépen énekelt meg egy vak kollégám, bizonyos Milton nevű. És én megbékéltem indulok tovább a fekete vizeken, amelyekről egy másik vak kollégám énekelt az Epos-hegy alatt egy „Odyssea” című

Aradi uriasszony utja két véres tragédián át a tébolydáig

Gyilkosság és öngyilkosság a ragyogó szépségű uriasszony életében — Az örültek házában halt meg Kiss Irénke, egy volt aradi színésznő huga

Tegnap hosszas szenvedés után az elmekórház idegosztályán Oradeán meghalt egy szép fiatalasszony: Kiss Irénke. Huszonhét évet élt a mindig feltűnően csinos, szép asszony és ki tudja mi és ki volt az oka, hogy két véres tragédia játszódott le közelében: két férfi vére is ömlött érte.

Ennek az életnek két nagy titkához méltó volt a halála is a fiatalasszonyak. Az elmúlt nyáron barátjánője társaságában Buziásra ment nyaralni és négy hét múlva a téboly jelei mutatkoztak a szerencsétlen teremtésén...

Kiss Irénke tragédiájának minden előzményét ismerni kell, hogy tisztán álljon ennek a fiatalasszonynak szörnyű sorsa.

Az impérium átvétele után került Salontára a sziguranca élére, az akkori időkben igen kivételes hatalommal Fotty szigurancaféfőnök. Az alacsony, japán szemvágású ember zord hivatalában is melegen érző ember maradt és csakhamar megkedvelték a salontai társaságokban. A kicsi, de nagy hatalmu főnöknek felesége is volt, azonban a szigurancaféfőnök halálos szerelemre lobbont az akkor alig 17 éves feltűnő szép Kiss Irénke iránt, aki özvegy édesanyjával élt a városban.

A szigurancaféfőnök lakást vett ki szerelmének és mindennel elhalmozta. Természetesen a felesége nem nézte tétlenül ezeket a dolgokat, s minden eszközzel megakart akadályozni férje és a szép leány szerelmét. Fotty pedig minden követ megmozgatott, hogy elválhasson feleségétől és törvényesen is hitvesévé tegye Kiss Irénkét.

1924. telén — hónapokig Bucarestben volt Fotty felesége — megérkezett Salontára s a Központi szállodában bérelt szobát. Estefelé odahívta férjét a szállodai szobába és heves jelenet volt közöttük Kiss Irénke miatt. A vita vége az lett, hogy

Fottyné egyetlen lövéssel leterítette a férjét, aki azonnal meghalt.

Azután önmagára lőtt, de sebesülése nem volt halálos. Akkoriban országos szenzációt keltett az ügy, amelynek halálos áldozata, Fotty szigurancaféfőnök ott fekszik a Salonta melletti Madaras kis község román temetőjében. Feleségéről senki sem tudja mi lett. Ugy hírlett, hogy ő is elpusztult a salontai tragédia után néhány hónappal.

Kiss Irénke örökölte Fotty szigurancaféfőnök minden apró ingó vagyonát, sokáig talpig feketében járt, majd évek múlva feleségül ment a salontai vezetőjárásbíróhoz, dr. Botez Virgilhez. A fiatal járásbíró rajongásig szerette feltűnő szép, nagyon csinos feleségét, évekig boldogan éltek együtt, míg egy szép napon

Dr. Botez Virgil átlőtt halántékkal holtan találták meg szobájában.

Az öngyilkosság oka: a háboruban szerzett súlyos betegségét már nem bírta tovább a fiatal bíró, s a halált találta egyetlen utnak a szenvedések elől...



Menjen a
cipészhez
és csináltasson
VIZHATLAN
PALMA OKMA
TARTÓSTALPAT
Saját érdekében!

hőskölte ményt. Amely néhány évezreddel később a Joyce Ulyssesében folytatódott.

A tenger, amelyen hajóm vitorlázik, az az egy milliméternyi rév, ami recehártám és szemgolyóm közé tódult. Új partok elé visznek hullámai, fénylő partok elé.

Azóta eseménytelen volt Kiss Irénke élete: özvegy édesanyjával és jólismert Kiss Mariska volt színésznő nővérével éltek együtt csendesen salontai házukban. Öngyilkos férje után tisztességes nyugdíjat kapott Kiss Irénke és a kispolgári nyugalmukat mi sem zavarta. A fiatal asszony most még mindig talpig feketében járt, gyászolta férjét és kisiklott életét.

Pár héttel ezelőtt egy autóban sikoltozó nő hoztak Aradról Salontára, akit két ápoló sem igen tudott megfékezni.

Kiss Irénke volt a szerencsétlen teremtés, akinek idegei összeroppantak és zárt idegintézetű ápolása vált szükségessé.

Kiss Mariska, a szerencsétlen Kiss Irénke nővére maga mondta el azután a megdöbbentő történetet: makkegészségesen, jókedvűen ment el Buziásra egy volt salontai, jelenleg temesmegyei rendőrtiszt feleségével nyaralni és egy felbomlott idegzetű nőt kaptak vissza.

Kiss Irénkén Buziáson olyan erős foku üldözési mánia vett erőt, hogy jobbnak látták hazaküldeni. Fel is ültették a vonatra, teljesen egyedül hagyták utazni.

De Aradon már az utasok adták át a zavarsan viselkedő fiatal asszonyt az egészségügyi hatóságoknak.

akik azután értesítették a hozzátartozókat s azok helyezték el egy szanatóriumban. Rövid ideig volt ott ápolás alatt Kiss Irénke, majd hazahozták Salontára, gondolva, hogy szerető édesanyja mellett megnyugszik, de ez, sajnos, nem következett be. Így került azután az itteni elmekórház idegosztályára, míg aztán tegnap a különös megpróbáltatásokkal telt életéből elszóltotta a halál.

Ujból kitört a pécsi bányász-sztrájk

Budapestről jelentik: Pécsen a Dunagőzhajózási Társaság bányáiban ujból kitört a sztrájk. A munkások elégedetlenek voltak a három nappal ezelőtt létrejött megállapodással és azt követelték, hogy a bányagazgatóság törölje el a csütörtöki tanácsnapot, haltsa végre a munkabérek nyolcszázalékos emelését. A bányagazgatóság hosszas vita után valóban el is törölte a csütörtöki tanácsnapot, azonban a munkások bérkövetelésének nem tettek eleget. Szerdán délután a bányászok gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy csütörtökön reggel tiltakozásuk jeléül ujból sztrájkba lépnek.

Megszökött otthonról egy feltűnő szépségű aradi urileány

— A modern nevelés áldozata —

A modern nevelésről már sokat cikkeztek és még többet elmélkedtek, anélkül azonban, hogy sikerült volna olyan platformra jutni, amely megfelel a mai szellemnek és mégsem engedje tulságosan lazán a családi fegyelmet gyepőlőit. S a nagy iránykeresés közepette végzetes hibákat követnek el az apák és anyák, két szélsőségbe esnek: vagy tulságosan szigorúan, a régmúlt hagyományainak igazába próbálják szorítani a lázadó gyermeket, vagy pedig egyáltalában nem törődnek azzal, mivel szórakozik szabad idejében és teljesen szabadjára engedik gyermeküket. A befejezés mindkét esetben katasztrófa. Az áldozatok száma pedig napról-napra nő...

Az a tragédia, amely egy aradi polgáresalád életét feldúlta, amely izgalmak egész sorozatát zúdította egy évtizedeken át csendesen, szerényen élő családra, valahogyan szintén a mai modern nevelés egyik tehertételeként könyvelhető el. A hősnőt jól ismeri az aradi korzó közönsége. *Feltűnően szép leány, elegáns, kedves, mindig kacagó, jókedvű teremtés, akire szívesen tekintettek a férfiszemek.* Kár, hogy a kacagó gondtalanságnak el kellett mulnia. A történet sablonos. Megismerkedés egy fiatalemberrel. Aradi magántisztviselő a hős, szerény, szimpatikus férfi. Az ismerkedésből szerelem lett és abban a szabados légkörben, amelyben a fiatalok mozognak, szinte észre sem vették, hogy olyan viszony keletkezett közöttük, amely túlhaladt a megengedett határon.

A leány döbönt először a valóságba. Sápadtan, kétségbeesetten keresett segítséget. Tudta, hogy nem állhat a rideg tényekkel a régi polgári mentalitásban élő szülei elé, tudta, hogy az igazság halálos csapás lenne a szinte tulságig korrekcióra. A fiatalember is megdöbönt, amikor a leány közölte vele, hogy a szerelemnek súlyos következményei támadtak. Tanácstalanul állott, hiszen az a szerény állás, amelyet betöltött, az a minimális fizetés, amelyet sikerült elérnie semmiestire sem nyújthatott módját családi otthon alapítására. Végső eszközként a leány egy aradi orvost keresett fel, aki megvizsgálta, majd sajnálkozva közölte a leánnyal, hogy rossz sejtelméi beváltak, de ugyanakkor energikusan elutasította azt a kérést, hogy törvénybeütköző módon segítsen rajta. A szerelmek számára nem volt kiút a tragikus helyzetből...

S pár nappal ezelőtt a leány merész elhatározásra jutott. A szülőktől való féltelmében elhagyta otthonát, eltűnt. Pársoros levelet hagyott hátra édesanyjának. Vádirat a mai nevelés és társadalom ellen a bucsulevél, amelyben a feltűnően szép leány azt írja, hogy képtelen bevallani apjának, mi történt és ezért eltávozik otthonról.

— Ne féljete, nem csinálók könnyelműséget — írja — nem követek el újabb hibát. Dolgozni fogok és viselem tettem következményeit. Ha sikerül állásba jutnom, értesítelek benneteket róla és ha édesapám a történet miatt nekem tenne szemrehányásokat, úgy jöjj el hozzám, dolgozom mindkettőnkért...

A szülők kétségbeesetten vették tudomásul a leány szökését.

S ekkor váratlan esemény történt. A fiatal magánhivatalnok kétségbeesetten szerzett tudomást a leány eltűnéséről, a történet feldúlták egész lelkét és elhatározta, hogy mindent jövatesz. Felkereste a szülőket, őszinte vallomást tett mindenről és könyörgött nekik, hívják haza a leányt, nyomban elveszi feleségül. Ha akarják, csak az anyakönyvvezetői hivatalig mennek együtt és azután széjjelválnak utjaik. Megindítják a válópórt. Bevallotta, hogy ma nem tudja eltartani feleségét, mert anyagi körülményei lehetetlenné teszik, azonban mindenre hajlandó, hogy az elkövetett hibát jóvátegye. A megállapodás a szülőkkel létrejött, de a döntés joga a leányé. Neki kell határozni afelett, formaházasság jöjjön-e létre, azonnali válópórral, vagy megpróbálják-e az otthon alapítását. A hősnő azonban egyelőre nem jelentkezik. Elküti a korzóról, mulatságokból, amelyeknek központja volt...

Lehet, hogy — romantikus regények mintájára — happy enddel zárul a történet. De ez az eset, amely nem az első és nem az utolsó az utóbbi évtizedek szériájában, gondolkozásra keil, hogy késztesse a szülők társadalmát. Ezt a vádiratot a mai modern nevelés ellen nem szabad szórakozottan átlapozni, rá kell döbenni arra, hogy a jövő generációjáról van szó, amelyre felépül a következő évtizedek társadalmá. Tudomásul kell venni a meztelen igazságot, amelynek egyetlen tanulsága: *revídiálni kell a mai nevelési rendszert.* A lazára eresztett gyepőlőnek vissza kell kerülnie az erélyes apai és anyai kezekbe!

Marosi Rudolf

Az állami sorsjáték melyik NYERTESE nem bánta meg

hogy nem volt elég
ELŐRELÁTÓ, hogy
már kezdettől fogva
EGÉSZ SORSJEGYET
VEGYEN ?



Érdeke megkívánja, hogy a jövőben a mások kárán okuljon. Vásároljon egész sorsjegyet és nagy nyureményeket nyer.

A Sorsjáték Új huzási terve az egész sorsjegy tulajdonosának még több előnyt nyújt, mert:

minden negyed sorsjegyre a melléksorsjáték egy sorsjegye van ragasztva.

A játékos tehát minden osztályban

5. SZÁMMAL játszik, amelyekkel miliomos lehet és

17. SZÁMMAL az egész sorsjátékban.

Másrészt a legmagasabb nyureményekre való kilátás még nagyobb. Egyszerre nyerhet egy a törzsorsjegy, mint a melléksorsjegy.

Vásároljon még ma egész sorsjegyeket!

A szerencse mosolyog Önre. Nyujtsa feléje karjait!

ÁLLAMI SORSJÁTÉK



ELSŐ HUZÁS
NOVEMBER 15-én

Itt a huzás nappal minden hónap 15-én

GOLDSCHMIDT SORSJEGYEK

SZERENCSEJE HAGYOMÁNYOS!

A huzás közeledik!!! Vásároljon szerencse-sorsjegyet a

BANCA ILIESCU S. A CLUJ-nál!!!

Aradi fiók: Str. Bratianu 8

418

Szerencséje csak akkor lesz, ha sorsjegyet Sándor Iván és Társánál vesz. Bul. Reg. Maria 18

Vegye a sorsjegyet WAGONS-LITS // COOK-nál, a Minorita-palotában Bízalom! Diszkrétció!

Az erdélyi magyar evangélikusok közgyűlése megkezdődött Oradeán

Frint Lajos püspök és Purgly László egyházkerületi felügyelő a közgyűlésen

Mint jelentettük, az erdélyi magyar evangélikusok ez évben Oradeán tartják évi közgyűlésüket. Ez a gyűlés annál nagyobb jelentőségű, mert ide gyűlnek össze ez alkalomra az egész ország evangélikusainak megbízottai, hogy az egyház igen fontos ügyeit megtárgyalják. Már tegnap délelőtti megérkezett Oradeára az evangélikus egyház püspöke, Frint Lajos aradi lelkes, az evangélikus egyház világi főfelügyelője, Purgly László, valamint a kerületből a következő hivatalos személyiségek: dr. Pap Endre, Nikodemusz Károly brasovi esperes, Biró László, Thurner Albert, Frantz Ede, dr. Pap Béla bucaresti felügyelő, Argay György temesvári esperes és Knauer Géza nyugalmazott táblabíró

A délelőtti folyamán a különböző bizottsági ügyeket tárgyalták meg, délben pedig Frint Lajos püspök és Purgly László főfelügyelő felkeresték a magyar testvéregyház fejét, Suiyck István püspököt, akivel beható tárgyalásokat folytattak különböző egymást érdeklő ügyekről.

Az evangélikus egyházkerület tulajdonképeni gyűlései ma délelőtti kezdődtek meg. Reggel 9 órakor az evangélikus templomban volt istentisztelet, majd délelőtti tíz órakor a tanácssteremben megkezdődtek a tanácskozások. Ezen a tanácskozásokon sorra kerülnek az összes aktuális kérdések. Megvitatják a kerület elismerésének ügyét, az iskolai kérdéseket, valamint az egész evangélikusságot érdeklő nagy kérdéseket.

SPORT KÖZLÖNY

Hatalmas küzdelmet és nivós játékot ígér a Gloria—CAO-összecsapás

Az UDR és a CAA játszanak nemzeti bajnoki meccset a nagy mérkőzés előtt

Vasárnap ismét régnemlátott érdekességű futballmérkőzések kerülnek Aradon lebonyolításra, ugyanis kettős nemzeti bajnoki mérkőzés keretében a CAO és az UDR vendégszerepelnek Aradon. A CAO a Gloria ellen veszi fel a küzdelmet és a kitünő képességű oradeai csapatnak a nagyszerű formában lévő Gloria-csapat minden bizonnyal méltó ellenfele lesz. A CAO legjobb összeállításban:

Czinczér—Bartha, Chiroiu—Krausz, Juhász, Feuerstein (Weichelt)—Glanzmann, Kovács, Rónay, Bodola, Kocsis

összetételben fog felállni, a Gloria csapata is kész már, csupán a balösszekötő posztjára pályáznak hárman, közel egyforma eséllyel: Marianut, aki vasárnap igen jól játszott, Bajthy, aki felgyógyult, valamint Fodor, aki szintén hazaérkezett és igényt tart a csapatba

való beállításra. Többi részében az együttes változatlanul fog állni és a legnagyobb valószínűség szerint a következő csapat fogja a CAO ellen a küzdelmet felvenni:

Bosnyák—Husztk, Varjassy—Ökrös, Faur, Pecican—Igna, Dobra, Barbu I., Marianut, Mercea.

A mérkőzés előtt a resitai UDR és a CAA játszik le nemzeti bajnoki meccsüket és miután a kitünő resitai csapat aradi vendéglátka mindig eseményszámba ment, ezuttal is bizonyára sokan lesznek kíváncsiak az UDR kulturált játéka. A Gloria—CAO meccset a cluji Seliceanu Gergely, az UDR—CAA mérkőzést pedig a timisoarai Wetzter vezeti. A mérkőzésekre a tolongás elkerülése végett elővételben a Concordia papirkereskedés árúsítja a jegyeket.

A nemzeti bajnokságban Dobai, a kerületi bajnokságban Fritz áll a góllövő-listák élén

A nemzeti bajnokságban vasárnap mindössze három mérkőzést játszottak le a csapatok és a meccseken összesen 12 gólt, tehát mérkőzésenként átlagban 4 gólt rúgtak. A nemzeti bajnoki góllövő-listán még mindig Dobai vezet 7 góllal.

Az aradkerületi bajnokságban vasárnap is teljes forduló játszottak le és az 5 meccsen összesen 19 gólt lőttek a csapatok. Fritz három góljával az élre ugrott és 9 góllal vezet a 7 gólos Mihók előtt. A nemzeti bajnokság és a kerületi első osztályu bajnokság teljes góllövő listái a következők:

Nemzeti bajnoki góllövő-lista:

- 7 gólos: Dobai (Ripensia),
6 gólos: Zelenák II. (Chinezul), Glasz (Chinezul),
5 gólos: Lakatos (Crisana),
4 gólos: Matei (Crisana), Palmer (Juventus), Barbu I. (Gloria), Niculescu (Unirea-Tricolor), Ciolac (Ripensia), Attila (CFR Bucuresti),
3 gólos: Szinder (AMEFA), Colea Valcov (Venus), Bogdan (Unirea-Tricolor), Medve (CFR Bucuresti),
2 gólos: Barátky (Crisana), Ciolca (Crisana), Stetz (Crisana), Felecan II. (Romania), Volodea Valcov (Venus), Petea Valcov (Venus), Orza (Universitatea), Kovács (CAO), Dobra (Gloria), Igna (Gloria), Seifert (Unirea-Tricolor), Schwarz (Ripensia), Bindea (Ripensia),
1 gólos: Török (Chinezul), Zelenák I. (Chinezul), Weisz (Chinezul), Szilárd (Chinezul), Kovács (AMEFA), Criza (Romania), Zeinescu (Juventus), Barlea (Juventus), Maior (Juventus), Manole (Venus), Jonasiu (Universitatea), Surlasiu (Universitatea), Baci (Universitatea), Tabac (Universitatea), Ploesteanu (Universitatea), Glanzman (CAO), Barta (CAO), Mercea (Gloria), Marianut (Gloria), Calaras (Unirea-Tricolor), Carjas (Unirea-Tricolor), Florea (Unirea-Tricolor), Beke (Ripensia), Lazar (Ripensia), Tepeneag (CFR Bucuresti), Barbu II. (CFR Bucuresti), Georgescu (CFR Bucuresti), Wetzter II. (CFR Bucuresti), Ströck III. (CFR Bucuresti),
Öngólos: Varjassy (Gloria), Husztk (Gloria), Matei (Crisana), Ujlaki (CFR Bucuresti), Sucitulescu (Unirea-Tricolor).

Kerületi bajnoki góllövő-lista:

- 9 gólos: Fritz (SGA),
7 gólos: Mihók (Olimpia-PTT),
5 gólos: Metz (SGA),
4 gólos: Szabó Károly (Unirea), Sirkó III. (Unirea), Tóth (SGA), Ivanov (Transylvania), Kraemer (Hakoah), Gallov (Hakoah),
3 gólos: Joanovici (Soimi-CFR R. A.),

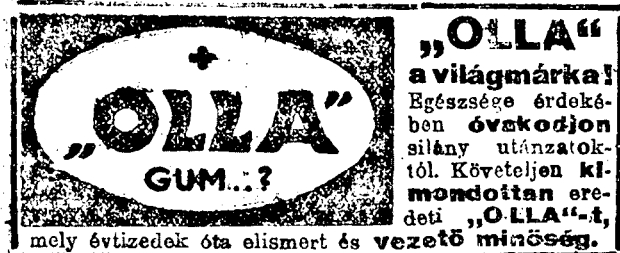
Kovács (SGA), Bellai (SGA), Illin (Transylvania), Steinbrecher (Transylvania), Rohan dr. (Olimpia-PTT), Horváth (Intelegerea), Balázs (Intelegerea),
2 gólos: Ujj II. (Unirea), Szabó Gyula (Unirea), Negrea (Soimi-CFR R. A.), Tisza (Soimi-CFR R. A.), Dondea (Soimi-CFR R. A.), Körösladányi (SGA), Mihájlovits (Transylvania), Wágner (Transylvania), Varjeca (Olimpia-PTT), Budai (Olimpia-PTT), Seruga (Hakoah), Kozsnyica (Juventus),
1 gólos: Heretik (Unirea), Cioara (Soimi-CFR R. A.), Julian (Soimi-CFR R. A.), Balogh (Soimi-CFR R. A.), Ilci (Soimi-CFR R. A.), Endrefi (Transylvania), Cordos (Olimpia-PTT), Leszni (Olimpia-PTT), Lepis (Olimpia-PTT), Bermosser (Olimpia-PTT), Bundi (Hakoah), Schwarz (Hakoah), Pálfi (Hakoah), Pajtek (Tricolor), Genczinger (Tricolor), Janka (Tricolor), Domján (Tricolor), Laboda (Alimentatie), Jung I. (Alimentatie), Bugarin (Alimentatie), Jakab (Juventus), Botos (Juventus), Merkli (Intelegerea), Bencsik (Intelegerea), Bandur (Intelegerea),
Öngólos: Groza (Olimpia-PTT), Metzl (Alimentatie), Halzsa (Tricolor).

Színé behozhatatlanul vezeti az AMEFA a szövetségi díjban

A tartalékcsoportok részére kiírt szövetségi díj-bajnokságban az AMEFA kitünő tartalékcsoportja nagy fölényvel vezet, miután vasárnap ismét győzelmet aratott. A második, harmadik és negyedik helyet a Gloria, CAA és SGA foglalják el, míg a középcsoportban a Banatul, Tricolor, Transylvania, Juventus, Intelegerea, Hakoah a sorrend. A sereghajtók a Soimi-CFR R. A. és az Olimpia-PTT. Alant adjuk a táblázatot:

1. AMEFA	7	7	—	—	40	5	14
2. Gloria	5	4	—	—	1	45	3
3. CAA	6	3	1	—	2	37	15
4. SGA	5	3	1	—	1	11	11
5. Banatul	6	3	—	—	3	15	33
6. Tricolor	6	2	1	—	3	14	10
7. Transylvania	6	2	1	—	3	8	44
8. Juventus	5	2	—	—	3	25	19
9. Intelegerea	5	2	—	—	3	16	26
10. Hakoah	4	1	2	—	1	9	10
11. Soimi-CFR R. A.	5	—	—	—	1	4	7
12. Olimpia-PTT	6	—	—	—	1	5	8

O önálló jég-hokki szövetség alakul. Bucurestiben a közeljövőben önállóan megalakítják a jég-hokki szövetséget s az új szövetség veszi kezébe a népszerű sportág ügyeit. A jég-hokki-ügyeket eddig a korcsolyázó-szövetség intézte.



4618

O Szerencsétlenül járt futballista. Pálfit, a Hakoah csatárjátékosát, tegnap kerékpározás közben szerencsétlenség érte, ugyanis összeütközött a városi autobusszal. A játékos szerencséjére könnyebb sérüléseket szenvedett csupán és miután sebeit a kórházban bekötötték, lakására szállították a futballistát, aki re egyesülete a vasárnapi meccsén így nem számíthat.

Nagy érdeklődés

az aradi Iparosok Hitelszövetkezetének jubileuma iránt

Az aradi Iparosok Hitelszövetkezete vasárnap lezajló 35 éves jubileumának az egész napot betöltő programja lesz. Az aradi iparosok szövetkezeti napját vasárnap délelőtt 10 órakor a szövetkezeti emlékkiállítás megnyitásával kezdi. Tizenegy órakor nyitják meg a jubiláris díszgyűlést, amely a déli órákig fog tartani. Délután 5 órakor a szövetkezet műsoros teára látja vendégül a tagokat és családtagjaikat. A tea-délután táncmulatság követi.

A díszgyűlést Reinhardt Gyula szövetkezeti elnök fogja vezetni. Elnöki megnyitó beszéde kiemelkedő eseménye lesz a napnak. Utána Olariu Iustin ipartestületi díszelnök és Kalmár József szövetkezeti alelnök tartanak üdvözlő beszédet. A 26 iparosnak, akik még ma is élnek az intézet 35 év előtti alapító tagjai közül, Szabó János szövetkezeti titkár a jubiláló iparosbank 35 évének történetét fogja felolvasni, majd Gabos Jenő dr. szövetkezeti ügyész tart előadást a szövetkezet célkitűzéseiről.

Az emlékkiállításra a képes grafikonok egész sorozatával fogják bemutatni a szövetkezet példátlanul nagyarányú fejlődését. Látható lesz itt a szövetkezet által kibocsájtott első betétkönyv, az az elsárgult jegyzőkönyv, amely az első 100 koronás hitelt megszavazta, az első 12 igazgatósági tag által aláírt 35 év előtti részjegyek és még igen sok érdekes dokumentum és szemléltető kép a szövetkezeti mozgalom által elért és elérhető eredmények illusztrálásával.

A vasárnapi iparösszvetkezeti napot Arad iparossága részéről óriási érdeklődés előzi meg. Ha csak azok jelennek meg, akiken az utolsó 12 év alatt az aradi iparosbank segített, szüknek fog bizonyulni az Iparos Kulturház több mint 600 embert kényelmesen befogadó nagy terme.

KÖNYVEK

Vicki Baum: Az utolsó tánc. Vicki Baumnak, a világhírű írónőnek talán legszebb regénye. Ina Raffay élete tulajdosan is nagyszabású és magasan ivelő ahhoz, semhogy boldog lehessen. De utolsó táncát, megrendítő haláltáncát is a szépség, dicsfény veszi körül. Az Atheneum kétpengős sorozatában jelent meg. Egyenként 3—400 oldal, fehér papíron, egészvászonkötésben 60 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a 37 kötetes sorozat teljes jegyzékét

Ideges női megbetegedések, Irta: Dr. Totis. A kitünő orvos, akinek már több igen nagyszerű munkája jelent meg a szexuális természetű betegségek köréből, ebben az új könyvében azokat a női bajokat tárgyalja, amelyeknek a gyökere az idegességben gyökeredzik. Mint olvasmány s mint gyakorlati tanácsadó egyaránt fontos, hasznos és érdekes ez a mű. 54 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az új könyvszenzációk jegyzékét.

Nadas Sándor: A Redakció Lánya. A Redakció Lánya eleven alakja volt egykor a békebeli Pestnek; ma élete ebben az eseményekkel és figurákkal zsufolt regényben folytatódik. Nadas Sándor új regénye az Atheneum 2 pengős regénysorozatában jelent meg, egyenként 3—400 oldal, fehér papír, díszes vászonkötés. Kötetie 60 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a 37 kötetes sorozat jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
telel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Súlyos szabálytalanságokat állapítottam meg az aradmegyei adóbehajtásoknál” — mondta Doctor Vazul adminisztrátor

Körrendelet a felületes adókievetések miatt — A kincstár kárára titkos árverés történt egy ghiroci gyárban

A pénzügyminiszterium szigorú rendeletei alapján a legnagyobb eréllyel folyik Aradon és Aradmegyében az adók behajtása, amelyet Doctor Vazul adminisztrátor állandóan a helyszínen ellenőriz. Tegnap a közeli Ghiroci községben végezte hivatalos munkáját, amelynek eredményéről az alábbi nagyfontosságú nyilatkozatot tette az *Aradi Közlöny* közgazdasági rovatának vezetője előtt:

— *Egyenesen mezdöbentőnek tartom a Ghirocon történt felfedezéseket* — kezdte Doctor Vazul érdekes elbeszélését. — *Nyolctíz évre visszamenőleg megállapítottam, hogy igen sok jómódu ember nem fizette ki köztartozásait és emiatt Ghirocon 900 ezer lejre ügnak az adótartozások, amelyekből a súlyos késések és hanyagságok miatt máris le kellett írni legalább 300 ezer lejt, vagy talán még többet is. Tehát kétségtelen, hogy az államkincstár nagy összegekkel károsodik, amit különben a végleges kimutatás fog pontosan feltüntetni.*

— *Hogyan nőhet ilyen nagy összegre a hátralék egy-egy községben?* — kérdeztük.

— *A behajtás hanyagsága és az adókievetés felületessége ennek az oka* — felelte az adminisztrátor. — *Több esetben ugyanis légbőlkapott adatok alapján történt az adókievetés. Halottakra, tönkrement vagy más helyre költözött személyekre is kivetették az előző évi adót és erről hivatalos jegyzőkönyvet készítettek. Például egy, súlyos tüdővészben tavaly meghalt nagycsaládu, földhözragadt hadirok-kant kömitves terhére is újból előírták a múlt évi adót, pedig akkor már nem élt és nyomorgó özvegye, vagy családja tagjai természetesen nem folytatják a mesterséget. Ennek a teljesen vagyontalan kisembernek a nevére emiatt 19 ezer lej adóhátralék áll. Hát hogy lehetne ezt behajtani?! Egy másik kisiparosnak ugyanilyen okok miatt 14 ezer lej az adóhátraléka.*

— *Az ilyen esetekre való tekintettel tegnap körrendeletet intéztem az aradmegyei adóhivatalokhoz arról, hogy sür-*

gösen írják össze az ezekhez hasonló ügyeket, hogy pontosan meg legyenek állapítva a szabálytalanságok és az, hogy kikre vetettek ki adót alaptalanul, mert azoknál természetesen lehetetlenség eredményesen folytatni a behajtási eljárást, tehát törölni kell.

— *Ghirocon még egy súlyosabb esetet is kipuhatoltam* — folytatta Doctor Vazul. — *Ugyanis be akartam hajtani 34 ezer lej adóhátralékot egy ottani gyár tulajdonosnőjén, akinek az ura jó állásban van. Legnagyobb*

Teljesen eltörlik a kontingentálási rendszert

Valószínűleg változatlanul életbeléptetik a kereskedelmi miniszternek a ki- és beviteli rendszerről készült tervezetét. — Eltérő megállapítások a két évvel ezelőtti bevezetett kontingentálásról. — Győztek a szabad rendszer hívei

Pénteken vagy szombaton valószínűleg életbelép Románia új ki- és beviteli rendszere, amely teljesen új irányelvek alapján fogja szabályozni az ország külkereskedelmét és devizaforgalmát. Bucuresti-i jelentés szerint több mint valószínű, hogy a *Manolescu-Strunga* kereskedelmi miniszter által néhány nappal ezelőtt ismertetett tervezetét fogadja el a minisztertanács és az új rezsim egy-két napon belül már életbe is lép.

A fővárosból azt közlik, hogy a szabad-behozatal hívei győztek az új rendszer megalkotásánál. A tárgyalásokon alaposan megvitaták a két évvel ezelőtti bevezetett kontingentálási rendszert és megállapították, hogy az nem javította meg a gazdasági helyzetet, sőt a külkereskedelmi forgalom lebonyolításában rendkívüli nehézségeket idézett elő. Tudvalevőleg a kereskedőtársadalom vezetői már két évvel ezelőtti érvelés akcióit indították a kontingentálási rendszer ellen, mert megjósolták, hogy azzal nem lehet elérni a kívánt jó eredményt és annak hasznát legelsősorban azok fogják

meglepetésemre kiderült, hogy a gyár már nem az eredeti tulajdonosné nevében, hanem egyik rokonának a nevében áll, de a vállalatot most is a tulajdonosné vezeti éppúgy, mint a tulajdonjog átruházása előtt. Ön azt kérdezi, hogyan történt ez? Ugy kérem, hogy amikor felgyűlemlett az adótartozás, valaki titkos árverést tartatott és a tulajdonosné rokona csekély hat-ezer lejért megvette az árverésen az egész gyárat. Emlélt az állam szintén jelentékeny összeggel károsodik, pedig az iparvállalat ma is jól jövedelmez.

— *A ciucmegyei földművesekéhez hasonló izgalmas összeütközések előfordultak-e Aradmegyében is?* — vetettük fel a kérdést.

— *Csak Glogovaton kellett a múlt héten karhatalmat igénybevenni az adóbehajtásnál, amiről különben Önök már közöltek részletes tudósítást* — válaszolta az adminisztrátor. — *Ott is megmagyaráztam a községi bírónak, hogy milyen kötelezettségei vannak a községek vezetőinek. A glogovatihoz hasonló jómódu lakoságnak mindenütt pontosan kell fizetni az adót és a hatóságok vezetői minden alkalommal figyelmeztessék a népet az állam iránti köteleesség teljesítésének fontosságára. (*)*

látni, akik a kontingens behozatali engedélyek kijárásával vagy más úton illetéktelen nagy előnyökhöz jutnak. A kereskedők helyesen ítélték meg a helyzetet és két év előtti jóslásuk tényleg bekövetkezett.

Az ország jelenlegi gazdasági vezetői szintén konstataáltak a kontingens-rendszer káros következményeit és ezért teljesen új megoldásokhoz jutottak. Hiteltérdemlő jelentés szerint az új rendszer megkönnyíti az áruk behozatalát, de a fényűzési, vagy más, kevésbé fontos árucikkek importja — a devizabezolgáltatási kötelezettség szempontjából — olyan drága lesz, hogy azoknak behozatala bizonyára nagyon lecsökken. Ezzel szemben könnyebbé teszik a nyersanyagok, a félgyártmányok és a gyártáshoz, valamint a gépek és a mezőgazdaság folytatásához szükséges cikkek behozatalát. *Ugyanis a kormány nem zárkózik el a kész iparcikkek importjától, de nagyon költségesé teszi azt oly módon, hogy a behozatali cég jelentékeny mennyiségű külföldi devizát köteles legyen beszolgáltatni hivatalos árfolyamon a Banca Nationala számára.*

Néhány nappal ezelőtt már ismertettük a kereskedelmi miniszter tervezetét, amelynek a devizaforgalomra vonatkozó része teljesen új, mert ez az ötlet a külföldi államok külkereskedelmi rendszerében sem található. A miniszter azt akarja elérni, hogy azok a cégek, amelyek a közhasználatban kevésbé fontos árucikkeket — vagy olyanokat, amelyek a belső gyárak is előállíthatnak — akarnak behozni, magánúton vegyék meg a devizát a romániai exportőröktől és ezeknek a devizáknak 30, 50, 70 százalékát hivatalos árfolyamon — tehát nagy veszteséggel — adják át a Nemzeti Banknak. Csak ilyen súlyos anyagi áldozattal hozhatók be a fentemlített árucikkek, amelyeknek jegyzékét csak ezután közli a kereskedelmi miniszterium.

A miniszter terve még azt is tartalmazza, hogy a belső gyárak működéséhez szükséges nyersanyagok és félgyártmányok kifizetéséhez szükséges devizáknak csak 20 százalékát kell hivatalos áron beszolgáltatni a Nemzeti Bankhoz, tehát a gyárosokat kisebb anyagi áldozat terheli. *Hogy a kereskedelmi miniszter egyszerűnek látszó tervezete a gyakorlatban nem válik-e nagyon komplikálttá, az néhány hónap múlva derül ki.* Gyakorlati szakemberek már most is azt a kérdést vetik fel, hogy a petrolumon és fán kívül milyen cikkek tömeges kivételére számítanak a legmagasabb fórumok? Tudnillik a legfontosabb mezőgazdasági cikkek külföldi piacait időközben más államok hasonló termései foglalták el, tehát importőrjeink a kivétel nagymértékű csökkenése miatt nagyon nehezen juthatnak a külföldi devizákhoz, még az erősen felszórt magánárfolyamon is.

Az arany- és papirvalutájú országok kiméletlen harca

Anglia és Északamerika még jobban le akarják értékelni valutájukat, hogy megbontsák az aranyalapon álló államok szövetségét

A világ összes jelentékenyebb pénzügyi hónapok óta feszült figyelemmel kísérik azt a küzdelmet, amelyet az aranyalapon álló országok vezetői folytatnak, hogy fenntarthatassák az arany hatalmát és Angliát és Északamerikát visszatérítsék az aranyalaphoz, amelyet tudvalevőleg két évvel ezelőtt hagytak el. Angliának az volt a célja valutájának leértékelésével, hogy hatalmas gyáriparának produktumait és nyerstermékeit olcsóbban, tehát könnyebben eladhassa a külföld számára. Nagy versenytársa, Északamerika súlyosan érezte az angol verseny következményeit és szintén a dollár leértékelésével akarta megjavítani gazdasági és pénzügyi helyzetét. Mindkét állam letért az aranyalapról és azt akarták elérni, hogy a többi gazdag ország is kövessék merész elhatározásukban.

De az aranyban uszó államok közös blokkba tömörülve, a végtelenségig ellentállanak, sőt különböző kényszerítő eszközökkel, az aranyalaphoz való visszatérésre szeretnék rávenni Angliát és Északamerikát. Már többször beszámoltunk arról, hogy a párisi tőzsdén kiméletlen támadásokat intéztek a fontsterling és a dollár ellen és sikerült is ott meggyöngyíteni ezt a két valutát. A fontsterling tegnap Párisban a legmélyebb pontját érte el.

Az utóbbi harminc nap alatt 6—8 centimet, három hónap folyamán pedig 12 centimet vesztett új kurzusából. A párisi tőzsdén azt a hírt terjesztik, hogy az angol kormány voltaképpen csak átmenetileg, próbaképpen akarta leértékelni a fontsterlinget, de a megkezdett útról már nem volt visszatérés és az angol valuta a külföldi tőzsdék nyomása alatt, tovább csuszott a lejtőn. Ugyanez történt a dollárral is, amelynek árfolyamát Roosevelt eredetileg állítólag csak 15 százalékkal akarta leszállítani, de ennél a pontnál nem birt megállni.

Az aranyvalutájú országok most még súlyosabb támadást készítenek elő és e célból Brüsszelben legközelebb értekezletet tartanak, amelyre Olaszország, Franciaország, Svájc, Belgium és Hollandia megbízottjai már bejelentették részvételmüket. Ezek az országok úgy tudják, hogy Anglia és Északamerika halálugrásszerűen akarják kényszeríteni az aranyvalutájú országokat, hogy szakítsanak az aranyalappal. Evégett az 1931. évi szeptemberi árfolyamnak a felére akarják lecsökkenteni valutájukat, mert azt hiszik, hogy ezzel súlyos egyenlenséget idéznek elő az aranyvalutájú államok között és ha azoknak egyetértése meglazul, úgy felbomlik az arany-szövetség.

Syracuse csapágyfém

felülmul minden más csapágyfém, kap-
ható az ország minden nagyobb vaskereskedésében.

Rádió műsor

— Románia —

PÉNTEK, OKTÓBER 19.

Bucuresti. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20: Rádióegyetem, felolvasás. 20.20: Manoiescu J. énekel. 20.45: Felolvasás. 21: Hangversenyismertetés. 21.10: A filharmonikusok hangversenye bemondás szerint. A szünetben hírek. 23.15: Beszélőújság. 23.30: Vendéglői zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „Időszerű apróságok“. 11.40: „Ifjúsági közlemények“. (Felolvasások). 13: Déli harangszó. 13.05: Weidinger Ede szalonzenekara. 14.30: Az Államrendőrség zenekara. 17: A rádió diákférfái. 18: B. Fehér Miklós (hegedű) és Nováki László (zongora-brácsa) számai. 18.40: Sportközlemények. 18.55: szegedi Farkas Jóska és cigányzenekara. 19.50: „A magyarok ősvallása“. 20.25: Az Operaház előadásának közvetítése: „Falstaff“. Vigopera 3 felvonásban, 6 képben. Zenéjét szerezte Verdi. A II. felvonás után kb. 22.15: Hírek. 23.30: A Mándits jazz-zenekar műsora. — Bécs. 12.30: Paraszttáncok lemezek. 13: Rádiózenekar. 14.10: Hangverseny. 17.10: Zeneélet a bécsi kongresszus idején. 17.30: Lemezek. 18.30: Fleischer Artur bariton énekel. 20.10: A régi Deutschmeister-zenekar játéka. 22: Szimfonikusok Czarniawski zongoraművésszel. 23.50: Zelwecher-Jazz, tánczene. Utána: Könyvű lemezek. — Brunn. 17.45: Lemezek. 19.10: Lemezek. 19.20: Német műsor. 20.10: Lemezek. 20.15: Eszperantó. 20.45: Séta a kremsieri kastélyban. Utána a Moravan dalegyet hangversenye a kastélyból. — Kassa. 12.05: Lemez. 12.10: Iskolai rádió. 11.55: Lemezek. 13.35: Könyvű zene. 14.30: Magyar hírek. Gazdáknak. 16.55: Lemezek. 17.55: Adomák. 18: Schubert: I vonósnygyes. Cherubini: Vonósnygyes. 19: Magyar műsor. 19.30: Lemezek. 19.55: Magyar hírek. 21.05: Falusi fuvószenekar. — Königsberg. 17: Könyvű zene. 20: Mozart: A-dur szonáta. 20.30: Tarka félóra. 21: Hírek. 22.15: Operai zenekar. Leipzig. 17: Szimfonikusok. 18.55: Riport Blankenburgból. 19.55: Kamarakar. 19.55: A pályaválasztásról. 20.20: Átkelés a Dunán 1915-ben Belgrádnál és Szendrőnél. 22: Vidám vándorlás a holdfényben, hangképek. 23.20: Liszt-művek orgonán. Utána: Rádiózenekar Skrivanev tenorral. — Milano. 17.45: Gyermekműködő. 18.10: Énekverseny. 20: Hírek. Dopolavoro. Lemezek. 21.45: Bemondás szerint. 24: Beszélőújság. Utána: Hírek Spanyolul. — Stockholm. 21: Lehár: A vig özvegy. operett. Varsó. 18.15: Szoprán- és zongoraszó. 19.15: Franz Colette hegedű. 20: Kávéházi zene. 21.15: A filharmonikusok szimfonikus hangversenye. Utána: Könyvű zene.

SZOMBAT, OKTÓBER 20.

Bucuresti. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Híres hangszerművészek lemezek. 20.45: Felolvasás. 21: Jazz. 23: Beszélőújság. 23.30: Vendéglői zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „Déryné naplójából“. 11.40: „Nincs új a nap alatt“. (Felolvasások). 13: Déli harangszó. 13.05: Hetényi-Heidelberg Albert-Buday Dénes-Sebő Miklós triója. 14.30: Az 1. honvéderzenekara. 17: „Ezermesterműhely“. 18: Mit üzen a rádió. 18.35: Zenekari verseny. 19.30: G. Kertész Ella és Góth Sándor előadói estje. 20.30: Sáray Elemér és cigányzenekara. 21.25: Hírek. 21.45: „Melyik operettben van ez?“ A Rádióélet operettfelismerési versenye. Közreműködik Szabó Ilonka, Szedő Miklós és a Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.10: Időjárásjelentés. 23.15: Hanglemezek. 24: Len Baker jazz-zenekarának műsora. — Bécs. 13: Lemezek. 14: Vegyes hírek. 14.10: Hangverseny. 15: Hírek. 16.40: Gotthelf Jeremiás költő műveiből. 17.10: Citerazene. 18.45: Lemezek. 19.20: Tanuljunk népdalokat. 20.10: Hírek. 20.20: Debicska Hedvig szoprán énekel. 23: Rádiózenekar. 23.30: Hírek. Utána: Cigányzene Budapestről. — Berlin. 17: Operett-délután. 19.20: Ansonger: A-dur zongoraszonáta. A tavaszi erdő. Keringő. 19.10: Amilyenek vagyunk és amilyenek lennünk kellene, két játék a nevetés köréből. Frankfurt. 17: A manheimi filharmonikusok szórakoztató zenéje. 19: Hangok a határokról. 19.25: Alkalmi műsorszám. 19.45: A kaiserlauterni zenekar könnyű zenéje. 21.15: A rádió vidám estje Mainz-ből, tarka képek zenével. — Köln. 17: Vidám délutáni zene baritonakkal. 18.15: Ifjúsági ének és zene. 19.15: Mikrofonri-

port egy távbeszélőhivatalból. 20: Schrammelzene. 21.15: A rádiózenekar és kamarakar operettestje szólistákkal. 23.20-2: Godesberg fürdő könnyű és tánczenéje. — Leipzig. 17: A szimfonikusok játéka. 18: A parasztság és a szüreti ünnep. 18.30: Schubert: Arpeggione-szonáta csellóra és zongorára. Reger: Kis románc és caprice. 19.35: SS fuvószenekar. 21: Hírek. 21.10: Nagy tarka est a Leuna-művekből. 23: Hírek. 23.20-2: Tánczene a Leuna-művekből, dalokkal. — Milano. 17.45: Gyermekműködő. 18.10: Tánczene. 20: Hírek. Dopolavoro. Lemezek. 21.45: Pizzetti: Debora és Jacle, 3 felvonásos opera. A szünetekben csevegés, könyvszemle. Opera után beszélőújság. — Mor. Ost-rava. 19: Citeratrió. 19.40: Harmonika. 20.25: Brunn. Utána: Rádiózenekar. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 14.45: Német és magyar hírek. 17.40: Tajovsky: Suco, bábjáték. 18.40: Színházi szemle. 18.45: Munkásoknak. 19: Magyar műsor. — Róma. 18.10: Spironello hegedű- és Primo zongoraversenye. 20: Hírek. Dopolavoro. 21.10: Lemezek. 21.45: Háromfelvonásos vígjáték. A szünetekben csevegés. Vígjáték után: Beszélőújság. Varsó. 18: Ravel: F-dur vonósnygyes. 18.30: Bendera E. énekel. 19.15: Mandolinzenekar. 20: Malinowski-dalok Szleminska énekesnő előadásában. 20.30: A Jarov kozákénekkar lemezei. 21: A szimfonikusok hangv.

NYILTEK.

E nyvat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Kezdődik a palesztinai utazások ideje!

Vegye igénybe a pontos és kényelmes S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajókat.

Csoportoknak jelentős kedvezmények!

Kérjen bővebb információt az indulásokról és viteldijakról a S. M. R. képviselőtől!

Künstler utazási és vizumirodától

Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen testvéröcsém

Koleszár János esperes-plébános

temetésén résztvettek és részvétük kifejezésével vigasztalásomra siettek, ez-
uton is hálás köszönetet mondok. —
Kayser Lajos prelátnak-kanonok urat,
Sziebig Frigyes pápai kamarás urat,
a Főtiszt. ker. Papságot, az Egyház-
tanácsot és a híveket kérem, fogadják
ismételten legmélyebb hálámat és kö-
szönetemet.

4417

Koleszár Mária.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további
ára 10 szóig csupán **20 lei.** :- szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel
az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

ÜGYNÖKÖK és nők nélkülözhetetlen háztartási cikkek eladására. Ugyanotti biciklivel rendelkező kifutófiú felvétetik. Török, Str. T. Jonescu I. 4428

LAKÁS.

Különbejárati butorozott szoba. fűrdőszobával kiadó, esetleg ellátással. — Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejárati butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81., I. em. 4022

3 szobás modern minden komforttal ellátott lakás november 1-re kiadó. P. Catedralei 5. 388

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Olmot, használtat állandóan veszek. Nemeth, Str. Grigorescu 8-4. Liget mellett. 4144

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. uzlet, Bul. Reg. Maria 12. 4068

Eladó egy darab nagyobb Meidinger-kályha, nagyobb terem befűtésére. Ugyanott lakatosnál felvétetik. Bővebbet Weisz Jenő lakatosmesternél, Bulev. Reg. Maria 21. 4414

Diszfenyők

szűrés és sőtétzőld, valamint szürke, arany-sárga tarkalevelűek. Osztopalaku taxus sok változata. Buxusok sok fajban és nagyságban. Azonkívül számtalan örökzöld és évelő növény. Clematis sok színben. Fenti növények legjobb kiültetési ideje már most, a kora ősz. Megrendeléseket küszönnel elfogad: 8-81 SZABÓ falkola, Pancota.

PUHA ÓLOM megvételre kereseték. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

Leszállított árban eladók: Komplet ebédli 3500 leittől, norgarnitúra 8000 lei, hálósobák 3500 leittől, pianino, zongorák, előszobafalak, meidinger kályha, írósztal, könyvszekrény, matracok, vitrinek, varrógépek, csillárok, gyári és valódi szőnyemek, álló lámpák, asztalnemű és ágynemű, festményes, dísztárgyak, ezüst-nemű stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tnisoraal zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO“ biz. uzlet Bul Reg. Maria 13. Dácia mellett. 4069

ÜZLETEK.

Kiadó régi fűszer-üzlethelyiség

a főpostánál, Strada Iosif Vulcan 1. Érdeklődni a házfelügyelőnél.

INGATLAN.

Olcsó házeladások és földbérlet.

Belváros értékes uccájában masszív magánház 4 szobás, fűrdőszobás lakással, shone-csatornázással, gyümölcsös-kerttel, áron alu, 240 ezer lejért.

Színházhoz egészen közel magasföld-szintes ház 5 lakással, részben parkettás, fűrdőszobás, eszerőpkályhakkal, 440 ezer lejért.

126 kat. hold birtok lakó-házzal és gazdasági épületekkel, nagyváros és országút mellett, 500 lejért kat. holdanként hosszabb időre bérbeadó.

Kizárólagos megbízott: HAASZ-iroda Arad, Str. Eminescu 20-22. sz.

Hosszabb lejáratu kölcsönöket szán-
tőföldre közvetitek. 4418

KÜLÖNFÉLÉK.

BERAKTAROZAST raktárba eivállal, butor eladását és csomagolását. Előleget folyósít. Ugyanott egy rövid zongora és egy szép ebédli e'adó. Str. Moise Ni-coara 9-11. 4420

THOMKA BLEK ezredes névre szóló nyugdíjknnyv elveszett. Kéretik becsületes megtaláló azt Str. Eminescu 17., I. em. Thomka névre jutalom ellenében leadni. 4421

Hirdessen a 49 éve
fennálló
„Aradi Közlöny“-ben

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak!
Távirat cím: „HUNGARIOTEL“.